

det for muligt uden Indkomsskat at gaae til en Toldreform. Om jeg end ikke vil gaae saa vidt som det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgfreds (S. M. Mørt), at hæve al Told, maa dog al Toldbestatning komme til at gaae mere eller mindre ud over den fattige Befolkning, og jeg seer ikke rettere, end at man ikke er istand til gennem en Toldreform at hæve dette, men derimod vel gennem en Indkomsskat. Naar det som sagt næsten er gjort mig til Behreidelse, at jeg har været for meget Kassemeister, da tillader jeg mig at troe, at efter de Forhold, Landet har været i, har der ikke været Grund til at beklage dette. Jeg skal for mit Vedkommende være tilfreds med, ved Siden af at have forberedt mulige Reformer, at man vil erkjende, at jeg har holdt igjen paa Kassen overalt, hvor jeg fandt det rigtigt, og hvor ikke Rigsdagens Voteringer have overvundet de Betænkkeligheder, jeg har havt.

Lad mig nu imidlertid i Lighed med, hvad flere ærede Medlemmer have gjort, give Dem en Overblik over, hvorledes jeg seer den finantsielle Status, og hvorledes jeg troer at kunne forsvare den finantsielle Bestyrelse, der har været i de 5 Aar fra 1865 til 1870. Jeg erkjender selvfølgelig, at der er mere eller mindre Vægt i enhver saadan Opgjørelse, men jeg troer trods de tilsyneladende Afvigelser at være kommen begge de Herrer, der have anstillet disse Betragtninger, temmelig nær ogsaa i mine Betragtninger, der ere byggede paa officielle Data, navnlig den lille Bog med statistiske Uddrag, Statsregnskabet for 1868—69 og indeværende Aars Finantsloov. Jeg skal ikke gaae saa vidt som det ærede Medlem for Veile Amts 1ste Valgfreds (Gad) at tage Budgettet med. Det forekommer mig naturligt at blive staaende ved fuldendte Kjendsgjerninger, men jeg giver ham fuldstændig Ret i, at man maa behandle de statistiske Meddelelser, der ere indeholdte i den lille gule Bog, med en vis Kritik, og at navnlig den anførte Kassebeholdning er en Regnskabsbeholdning og ikke den virkelige Kassebeholdning, samt at der blandt Activerne mangler det, der ikke tidligere var opført blandt dem, skjøndt det findes i Statens

Bøger. Jeg mener saadanne Værdier, som f. Ex. kom ind ved den contante Betaling ved Salget af Petersgaards Stove; thi det maa jo erindres, at i de Panteobligationer, som Kjøberne have udstedt, er der fuldstændigt Bederlag for, hvad Domainerne have mistet af den tidligere Indtægt, som de have havt af Stovene. Naar jeg altsaa, mine Herrer, vil tage dette Tidsrum fra 1ste April 1865, hvor Bogen begynder, og gaae til 31te Marts 1870, er der selvfølgelig endnu noget Calculatoriff, forsaavidt angaaer det indeværende Finantsaar; men det har dog viist sig, at Kassebeholdningen ved Slutningen af dette Finantsaar vil være gaaet ned fra 31,365,000 Rd. med 2,029,000 Rd., saaledes som det for Tiden kan beregnes. Der er i samme Tidsrum blevet forbrugt af Activmassen 11,567,000 Rd., og der er af den Slags Activer, som ikke findes medoptagne i den lille gule Bog, men som paa anden Maade ere skaffede tilstede ved Salget af Værdier, som Staten hidtil ikke har havt Indtægt af, brugt 1,710,500 Rd., det andrager ialt 13,277,500 Rd. Der er i samme Tidsrum udstedt ny Statsgjæld til Beløb af 13,945,800 Rd., saaledes, at, om man vil, Status er gaaet tilbage i dette Tidsrum med 27,233,300 Rd.; men samtidig dermed er der paa Statsgjælden afdraget 19,653,300 Rd. og ved Afregning med Nationalbanken 1,197,000 Rd., altsaa 20,850,300 Rd., saaledes, at den virkelige Underbalance eller Tilbagegang er 6,383,000 Rd. Men, mine Herrer, i samme Tidsrum er der bygget Jernbaner til et Beløb af 13,628,092 Rd., og vil man benytte den Burdering, som jeg tillod mig at antyde forleden Dag, nemlig at beregne dem med den halve Værdi af, hvad de have kostet, bliver det 6,814,000 Rd. Deraf følger, at den virkelige Tilbagegang vil være 1,568,000 Rd. Maa jeg imidlertid endnu dertil gjøre en Bemærkning. Der er en Udgift, som hviler paa disse Aar, og som ingen af de ærede Talere har taget med i Beregning, men som efter min Formening er af en saadan Natur, at den paa ingen Maade kan føres indenfor Linien som ordinair Udgift. Det er Krigsskadeserstatningen. Samtidig med, at vor Activmasse